

สารนิพนธ์เรื่อง	ปัญหาความรับผิดชอบของผู้จ้างงานที่ตกลงยกเว้น บทบัญญัติจำกัดสิทธิของผู้รับจ้างงานในการบังคับจ้างงานเฉพาะจาก ทรัพย์สินที่จ้างงานตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
คำสำคัญ	บทบัญญัติจำกัดสิทธิ
นักศึกษา	บุญส่ง บัวชื่น
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์	ดร.สมจิตต์ เซอร์ชันซี
หลักสูตร	นิติศาสตรมหาบัณฑิต
พ.ศ.	2553

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นการศึกษาปัญหาความรับผิดชอบของผู้จ้างงานที่ตกลงยกเว้นบทบัญญัติจำกัดสิทธิของผู้รับจ้างงานในการบังคับจ้างงานจากทรัพย์สินที่จ้างงาน ซึ่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 733 กำหนดให้ลูกหนี้ไม่ต้องรับผิดชอบในเงินที่ยังขาดจำนวนจากเอาทรัพย์สินจ้างงานหลุดและราคาประมาณต่ำกว่าจำนวนเงินที่ค้างชำระ หรือออกขายทอดตลาดใช้หนี้ได้เงินสุทธิน้อยกว่าจำนวนเงินที่ค้างชำระ แต่สถาบันการเงินกลับกำหนดไว้ในสัญญาจ้างงานที่สถาบันการเงินจัดทำขึ้นฝ่ายเดียวเป็นสัญญาสำเร็จรูป ด้วยการกำหนดไว้ในสัญญาจ้างงานให้ยกเว้นบทบัญญัติจำกัดสิทธิของผู้รับจ้างงานในการบังคับจ้างงานว่า หากบังคับจ้างงานแล้วได้เงินไม่พอชำระหนี้ผู้จ้างงานยังต้องรับผิดชอบใช้หนี้เงินครบถ้วน

แต่เดิมนั้นประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พ.ศ.2468 บรรพ 3 เอกเทศสัญญา ลักษณะ 12 ประกาศใช้เมื่อวันที่ 1 มกราคม 2468 บัญญัติให้ลูกหนี้จ้างงานต้องรับผิดชอบใช้หนี้เงินครบถ้วนหากการบังคับจ้างงานได้เงินมาไม่พอชำระหนี้ ตามมาตรา 733

ปัจจุบันประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 733 ได้มีการแก้ไขโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พ.ศ.2478 โดยบัญญัติให้ลูกหนี้ไม่ต้องรับผิดชอบในเงินที่ขาดจำนวนจากการบังคับจ้างงานแต่อย่างใด

แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อศาลฎีกาได้วางหลักไว้ในคำพิพากษาฎีกาที่ 1313/2480 ว่า ข้อตกลงที่ผู้จ้างงานทำสัญญายกเว้นข้อจำกัดสิทธิของผู้รับจ้างงาน ที่กำหนดให้ผู้รับจ้างงานต้องรับผิดชอบใช้หนี้เงินครบถ้วนหากบังคับจ้างงานแล้วไม่พอชำระหนี้ นั้นไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ทำให้ศาลฎีกายึดถือเป็นหลักในการพิจารณาคดีเกี่ยวกับข้อกำหนดยกเว้นข้อจำกัดสิทธิของผู้รับจ้างงานว่าไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชนเรื่อยมา

เมื่อมีการบัญญัติกฎหมายว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ.2540 ขึ้นมาใช้บังคับ โดยกำหนดลักษณะของข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรมว่า ต้องพิจารณาลักษณะของข้อสัญญาว่าจะมีผลบังคับเพียงใดจึงจะเป็นธรรมและพอสมควรนั้น ให้พิจารณาถึงพฤติการณ์ทั้งปวงรวมถึงอำนาจต่อรองฐานะทางเศรษฐกิจ ทางเลือกอื่นและทางได้เสียทุกอย่างของคู่สัญญาตามสภาพที่เป็นจริง หรืออื่นๆ ตามมาตรา 10 และมาตรา 3 กำหนดความหมายของสัญญาสำเร็จรูปว่าเป็นสัญญาที่ทำเป็นลักษณะอักษรโดยมีการกำหนดข้อสัญญาที่เป็นสาระสำคัญไว้ล่วงหน้า ไม่ว่าจะทำในรูปใด ซึ่งคู่สัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดนำมาใช้ในการประกอบกิจการของตน

ดังนั้น สัญญาจ้างของที่สถาบันการเงินจัดทำขึ้นฝ่ายเดียว จึงเป็นสัญญาสำเร็จรูปตามพระราชบัญญัติข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม และที่สถาบันการเงินกำหนดไว้ในสัญญาให้ยกเว้นข้อจำกัดสิทธิของผู้รับจ้าง จึงเป็นข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม